

Hervilig sjúka rakar alivinnuna

Kostar alivinnuni 12 mill. kr.

Sjúkan furunkolose er staðfest á smoltstöðini hjá Harenga í Gøtu. Meira enn 200.000 laksasmolt eru smittað. Tey hava eitt seluvirði uppá næstan 5 mill. kr.

Landsstýrið skal nú gera av, um allur fiskurin skal drepast. Um so verður, so merkir tað eitt samlað tap fyri alivinnuna uppá einar 12 mill. kr. Tá er so eisini tikið við tapið hjá alarunum á sjónum, sum eingi smolt fáa.

Ein nýggj sjúka hevur rakt alivinnuna í Føroyum. Tað er tann herviligasta av øllum sjúkum í alivinnuni, furunkolosa, sum nú er funnin á smoltstöðini hjá Harenga í Gøtu. Mett verður, at allur fiskurin, umleið 220.000 smolt, eru smittað av hesi sjúkuni. Umleið 16.000 fiskar eru longu deyðir av sjúkuni, meðan restin er smittað.

Áki Mortensen djóralækni og tann, sum tekur sær av alivinnuspurninginum, sigur, at tað

kemur ógvuliga óvart á seg, at nú eisini henda sjúkan er staðfest í Føroyum.

Við villum laks

Tað er ilt at siga, hvussu hon er komin til landið, men tað kann vera, at hon er komin við villum laks, sum ber hesa smittuna í særmen sum ikki sjálvur gerst sjúkur. Hin møguleikin, er at sjúkan er komin við skitnum fiska-

plattum úr Noregi.

Tað eru umleið fjúrtan dagar síðani, at menn vórðu varugir við, at fellið á smoltstöðini Harenga varð óvanliga stórt og tí settu teir seg í samband við landsdjóralæknan, sum setti kanningar í verk.

Funnið varð fram til, at talan var um furunkolose, men tað eydnaðist so ikki at staðfesta hetta, áðrenn 100.000 smittað laksasmolt vórðu latin til samans 7 alibrúkum á Gøtuvág, Skálafjørðinum,

Áki Mortensen, djóralækni: — Tað er ógjørligt at klára eftirlit og kanningar í alivinnuni við verandi manning. Landsstýrið hevur fingið hetta at vita fyrri skjótt einum ári síðani, men hava einki gjørt við málið.

Sundalagnum og Kollafirði.

Tað vil so siga, at sjúkan longu er komin út til sjálfar alistaðirnar á sjónum og tí er helst ómøguligt heilt at steðga henni.

Uppá fyrispurning hvat kann gerast, sigur Áki Mortensen, at hann hevur mælt landsstýrinum til at geva boð um at drepa allan tann smittaða fiskin.

Ein annar møguleiki er so at geva sjúka fiskinum heilivág, men heldur ikki tá kunnu vit vera visir í at sleppa heilt av við smittuna.

Bakkast

Tað er greitt, at henda sjúkan er eitt stórt bakkast fyri alivinnuna her á landi. Tí tá tað verður tikið við í myndina, at nógvir alarar mugu verða tilsamans 220.000 laksasmolt fyrriuttan, merkir tað, at mist skiftisavlop uppá einar 8 mill. kr. tvs. at samlaði missurin verður uppá umleið 12 mill. kr. sigur Áki Mortensen.

Hann visir annars á, at landsstýrið hevur fingið at vita um støðuna í alivinnuni, tá tað snýr seg um sjúkur og eftirlitsslikum.

— Vit hava fyrri skjótt einum ári síðani sent landsstýrinum notat um spurningin og har mælt til at seta fleiri djóralækna ella at byta landið upp í fleiri øki, har so eftirlitsfólk verða sett at taka sær

av alivinnuni.

— Vit hava tó einki frætt frá landsstýrinum.

Áki Mortensen visir á, at tað er ein ómøgulig uppgáva við verandi manning á djóralækna-stovninum at taka sær av alivinnuni.

Í lötuni er Áki einsamallur veterinerur. Aftrat sær hevur hann bert eitt hjálparfólk og hvat viðvikur sjálvari rannsóknarstovni, so skal hon nýtast til alt virksemi hjá Heilsufroðiligu Starvsstovni, so tað er sera avmarkað, hvussu nógvar royndir av alifiski kunnu kannast har.

Tørvar fólk

— Hevði landsstýrið gingið ynskjum tykkara á mæti, høvdu tit tá kunnað forðað fyrri ti, sum nú er hent?

— Tað hevði tað uttan iva, tí slika sjúku sum furunkolose hevði ein kunnað staðfest áðrenn smoltini fóru út til alibrúkini á sjónum.

Áki Mortensen heldur tí fyrri, at høvdu teir fleiri fólk til hetta arbeiði, so hevði støðan kunnað verið øðrvisi.

— Høð hevur verið sagt, at vit hava verið so hepnir at sleppa undan sjúkum í alivinnuni. Er tað nú so rætt?

— Vit hava fingið fleiri av sjúkunum, sum vit ikki hava havt fyrr. IPN-smittan er staðfest, eisini

Hidrasjúkan og nú furunkolosa.

Tak uttan grund

Áki Mortensen heldur fyrri, at tað nyttar litið at byggja eitt stórt byrokra-ti upp í Havnini, tá ein ikki veit nakað um, hvat gongur fyrri seg úti um landið.

Hann heldur, at vit áttu at fingið fleiri viðurskipti í rætt lag, áðrenn ella samstundis sum vit seta eitt stórt vælmannað aliráð.

— Hetta skal ikki skiljast, sum eg havi nakað imóti Aliráðnum, men tað nyttar litið at leggja tak á, tá ein onga grund hevur.

Tað er hetta, sum er galið.

Áki Mortensen hevur annars søkt annað starv.

Endurgjald

Vit hava annars frætt, at tryggingin tekur ikki við og tí er spurningurin um, hvør skal rinda endurgjald fyrri missin. Møguliga kann smoltstöðin sambart lógini um Húsdjór fáa endurgjald, um fiskurin verður dripin, men alararnir á sjónum, sum eingi smolt fáa og tí missa størri upphædd samanlagt, teir fáa helst einki endurgjald uttan so at landsstýrið ger okkurt.

Vit hava roynt at fáa eina viðmerking frá Vilhelm Johannesen, alimálarráðharra, men hann var ikki at hitta.

jan

Laksasmoltini eru í hesum kørunum á Harenga í Gøtu. Teir pumpa eisini sjógv til støðina og tað kann verða haðani, at smittan er komin.

Bjørn Hagstrøm:

— Kanska var eg ov optimistiskur

Bjørn Hagstrøm er nú komin upp í tjakið um hovudsgrin-arlesturin í føroyskum á Fróðskaparsetrinum.

Hann skrivur grein um málið á síðu 8.